

Het is een groote ellende om dakloos te zijn. De achter ons liggende jaren met het beeld van doorgeblazen woningen en door explosies geteisterde straten heeft dat aan velen overduidelijk doen gevoelen.

Maar het is nog een grotere ellende, dat onder dat oorlogswaas, ten gevolge van een kerkelijken strijd, terwijl broederlijk om uitstel was geboden, velen in de Gereformeerde kerken de kerkelijke deur werd gewezen, zoodat zij dakloos werden. En toen zijn ze gegaan iederen Zondagmorgen en middag, in een lange karavaan van kerkmensen door de verstuide en vervulde, grauwe straten van de stad. Velen met den honger in het lijf, het hart vol zorgen en met door ontbering en uitputting afgematte lichamen. Er waren er, die, zooals ze ons op huisbezoek vertelden, reeds des Vrijdags en Zaterdags begonnen met minder beweging te nemen, om dien langen tocht des Zondags te kunnen volbrengen, voor menigen van hen bijkans een uur ver gaans. Zoover was het heen met hun krachten. Maar hoe zouden ze klagen: ze hadden immers geen keus! Hun geloof en geweten legden hun dezen last op.

En zoo trokken ze voorbij aan die bekende gebouwen, waarheen velen van hen zoo lange jaren Zondag aan Zondag hun voeten hadden gericht. Die kerken leken nog wel te noodigen, maar wie zich erop bezon, ontdekte dat het niet meer dan schijn was. De scheidslijn was er en teekende zich maar al te scherp af: De kansel voor getrouwe dienaren van het Heilig Evangelie gesloten, het doopvont in de kerk voor geloovige ouders versperd. Zoo waren ze uitgeworpen, door de accommodatie eener meerderheid in den kerkeraad aan door een Synode opgelegde binding, uitgebannen. Trekken langs die oude gebouwen werden ze het zich bewust, wat een dichter in deze oorlogsjaren zoo scherp en zuiver zegde:

Al strekt nog het verlangen
van uwe torens hemelwaarts,
ik weet: uw daagse gangen
werden uit de aarde aards.¹⁾

Aardsch die binding voor zaken, waarbij de hemel zoo niet bindt. Aardsch die schorsing en ambtsontzetting van Christus-knechten zonder zekerheid van door den hemel ingetrokken mandaat, en daarom: machtsvergreep. „Gij weet, dat zij, die regeer-

ders der volken heeten, heerschappij over hen voeren, en hunne rijksgenooten oefenen macht over hen. Zoo is het onder u niet.”

Daarom ook wisten ze het in wetenschap van geloof: Christus vergaderde thans Zijn kerk aan een ander adres. Het oude adres was het adres niet meer. En daarom trokken ze verder, hoe zwaar het hun ook viel om hen die achterblijven. Al gaande, kwam het lied in het hart: Ik ben verblijd wanneer men mij godvruchtig opwekt, zie wij staan gereed om naar Gods huis te gaan. Toch weer: Gods huis! Voor het oog gezien was het een kale en kille vergaderzaal, vroeger niet onaardig, maar nu dragend de sporen van verwaarloozing door den oorlogstijd.

Als kerkeraadskamer een gelagkamer en als preekstoel een theaterplatform, links en rechts ervan als muur-decoratie een paar lachende saters. Zoo, staande bij de tapkast met de blikkerende koffiekannen hebben de broeders den Naam des Heeren aangeroepen over den herstelden dienst van Woord en Sacrament in de kerk, hebben ze gebeden om sterkende genade voor de door den Koning der Kerk in het ambt gehandhaafde knechten. Kwam je eenmaal de kerkzaal binnen, dan leerde je al gauw je plaats zoo uit te kiezen, dat je vrijbleef van het lekkende dakwater van boven. Kil en somber, vaal en grauw leek het daar alles zoo van buiten gezien. Maar God bereidde daar Zijn gunstvolk een oase in de wildernis, en gaf den moeden krachten. Het Woord was weer vrij van alle bindingen, die het zelf niet aanlegt, en het wies. Van week tot week deed God toe tot hen, die ootmoedig, aan Hem en Zijn Woord onderworpen, geen knechten van menschen wilden worden.

De kansel, hoe gebrekkelijk ook de stellage ervan, was weer ontsloten voor getrouwe knechten des Heeren, voor wie men ginds in die oude gebouwen den toegang had verboden.

Het Woord had de barricade van menselijke binding doorbroken en ging in nieuwe bedding verder.

Het doopvont, waartegen den laatsten tijd geloovige ouders vertwijfelend hadden aangekeken, omdat het de kinderen des Verbonds zoo dualistisch ontving met een leergetuigenis van het kan „zus” zijn (uitwendig aanbod van genade) en het kan ook „zoo” zijn (beteekening en verzegeling van reeds gewerkte genade), dat doopvont, met dat bekken en dat water, dat steeds verder was afgekraakt van de waarachtige en volkomene leer der zaligheid, door theologische constructies, het stond

daar weer als blijk van de waarachtigheid van Gods trouw, de vastheid van Zijn Verbond, de eenheid van Zijn Woord in belofte en eisch. Naar het uiterlijk beoordeeld, had ook dat doopvont geen gedaante of heerlijkheid, het had wel iets weg van een opgepoetst waschblik met water, neergezet op een cafetafeltje welks schamelheid door een rafelig kleedje werd bedekt. Maar wat zou dat?! De weg van het Woord en de weg van het water in de betekende en verzegelde functie t.a.v. de belofte des Evangelies, lag daar voor alle geloovige ouders weer naar alle zijden open. Er ging tot die ouders, die door de Synode en de haar volgende kerken zich in den toegang tot den Heiligen Doop voor het zaad des Verbonds zagen verhinderd, van die in kleed van schamelheid gehulde kerkelijke attributen een zegenrijke sprake uit, die in woorden van den genoemden dichter uit de oorlogsjaren aldus zou kunnen worden weergegeven:

Maar gij zult het weer weten:
het doopvont staat ook u bereld!
Hoe lang het lag vergeten,
het wijst nog naar de eeuwigheid!

Komt tot dit zacht geklater:
het doopvont staat weer opgericht!
Zie, met Zijn levend water
heeft God iets groots verricht!¹⁾

De door heerschappij van menschen in de kerk des Heeren verbroken gemeenschap der geloovigen was weer hersteld. Al waren ze wat de eigen gebouwen betreft, daklozen, ze waren toch begenadigd; want ze hadden het vrije en ongebonden Woord van hun God, ze hadden het water met zijn eendere sprake als teeken van Gods Verbond, ze werden gevoed bij brood en bij wijn.

Later hebben anderen aan hen een echt Christelijke daad verricht en hun gebouwen voor deze daklozen ontsloten. God moge hen daarvoor rijklijk zegenen! Het dak boven het hoofd is nu weer een kerkdak, al is het nog geen eigen dak. Op dit laatste blijft hun blijmoedig geloovig streven gericht.

Zoo was het bij ons in Rotterdam—Delfshaven in de jaren onzes Heeren 1944 en begin 1945, jaren van oorlog in de wereld en van strijd in de kerk.

P. GROEN.

¹⁾ Ontleend aan den dichtbundel van Muus Jacobse: Vuur en Wind; gedichten 1941—1945.

Inplaats van kaarten.

Heden overleed, na een kortstondige ziekte, kalm en zacht, in zijn Heer en Heiland, onze innig geliefde Echtgenoot, Broeder, Behuwdbroeder en Oom, de heer

AALKO HARKEMA,

in den ouderdom van 70 jaar.

H. E. G. HARKEMA—EGGINK.
H. HARKEMA.

Soestdijk:

M. EGGINK.
Wed. E. HARTOGH—
HEYB—EGGINK.

Leiden:

A. M. LINTEMA—EGGINK.
B. LINTEMA en Kinderen.

Den Haag:

J. HOEGEN—EGGINK.
P. C. HOEGEN en Kinderen.
En verdere Familie.

Psalm 23.

Dordrecht, 18 Februari 1946.

Wolfevershaven 12.

Geen bloemen. Liever geen bezoek.

De begrafenis heeft plaats gehad op Vrijdag 22 Februari, op de Algemeene Begraafplaats.

Na een ziekte van slechts enkele dagen nam de Heere tot Zich, mijn geliefden Man en der kinderen zorgzaam Vader, Zoon, Behuudzoon, Broeder, Behuudbroeder en Oom,

JACOB VAN VEEN,

op den leeftijd van 51 jaren.

Y. J. VAN VEEN—JANSEN.
COR.

HANNIE.

YMKE.

ANNEKE.

En verdere Familie.

Voorschoten, 21 Februari 1946.

Oranjestad 41.

De begrafenis heeft plaats gehad op Maandag 25 Februari te 2.30 uur, op de N.H. begraafplaats te Voorschoten.

D.V. 6 Maart hopen onze geliefde Ouders

PIETER STORM Jr.

en

JANTJE STORM—HEEREMA,

den dag te herdenken, dat zij 25 jaar geleden in den Echt werden verbonden.

Dat God hen nog vele jaren mag sparen, is de wens van

hun dankbare Kinderen,

ALI.

EMMA.

GERRIT en JENNY.

PIET en TEUNTJE.

HENNIE.

JAN.

Amersfoort, Aldegondestraat 80.

Receptie: 6 Maart in „Prinsenhof”, Hof 19, Amersfoort, des namiddags van 3 tot 5 uur.

VERZEKERING VAN EMERITAATSGELDEN

voor predikanten (niet vooruitlopend op eventuele gemeenschappelijke regeling der vrijgemaakte kerken).

A. VEGTER, Assurantiebezorger,
L. v. Rustenburg 2, Voorburg. Tel. 775168

Ook voor PREDIKANTEN sluit de

HAV BANK, Schiedam

passende Ouderdoms- en Gezinsverzekeringen

op aantrekkelijke voorwaarden.

Voor collectieve contracten bijzondere tarieven.

Een MODERN FABRIEKSBEDRIJF (midd. ind.) in het Centr. van het land, zoekt

een energiek persoon voor de boekhouding.

Hij moet bekend zijn met de mod. talen om een afd. Export mee te kunnen opbouwen. Br. met voll. ind. omtrent opleiding en levensloop onder No. 21 Bureau van dit blad te Goes.

HERINNERING.

Wij leveren U een metalen plaque (bronskleur) van

Dr H. COLIJN

formaat 18x24 cm. Prijs f 15.—

Vervaardigd door Metaalgieterij MATORA, Hilversum.

Grafisch Kunst-atelier

H. VAN ZWIETEN, Dantelaan 85, UTRECHT

Giro 293284

ANTIQUITEITEN

zoons tegels, meubelen, tin- en koperwerk, opgegraven voorwerpen enz. koopt en verkoopt:

Kunsthandel „OUD HOLLAND”

Rotterdam, Cl. de Vrieselaan 80,

Telefoon 36466

TE KOOP GEVRAAGD:

Een goedbekante AARDAPPELEN, GROENTEN- EN FRUITZAAK.

Liefst in Friesland, Overijssel of Gelderland.

Brieven met uitvoerige gegevens onder letter P, Bureau van dit blad te Goes.

BUREAU „ELFRI”, Ederveen (Geld.) maakt 'n GELEGENHEIDSGEDICHT voor U à drie cent per regel.

BEGRAFENISONDERNEMING

A. KOPPIER, HARDERWIJKST. 203, 's-Gravenhage. Telefoon 333289 (Koster Kerk West.)

Mevrouw VAN RAALTE, Rubensstraat 73, Amersfoort, vraagt een flinke

HULP IN DE HUISHOUDING,

genegen van Mei tot September mee naar zee te gaan.

DE R.B.-SERIE

(REFORMATIE BOEKEN-SERIE)

HANDHAFT HAAR DEVIES:

het goede boek in elk gezin!

Binnenkort kan het eerste deel van den nieuwen jaargang worden tegemoet gezien. Evenals bij den eersten en tweeden jaargang verschijnen er 4 boeken in dezen jaargang. De prijs ligt binnen ieders bereik. f 2.50 per deel gebonden. Een mooie gelegenheid uw bibliotheek stelselmatig op te bouwen met boeken van blijvende waarde. Ook een mooie gelegenheid voor onze jeugdverenigingen. In elke jeugdbibliotheek behoort de R.B.-Serie.

Men bestelle bij den boekhandel of rechtstreeks bij de uitgevers:

Oosterbaan & Le Cointre N.V.
Goes

Onder

Alle
aan:
Adm.

INHOUD

en de

leven: Te

over „ver

zijn eenbe

opmerking

modernism

Opvoeding

buitenland

— Kerken

V.

Ons vo

ontleende

ieder kun

is in het

tisch geb

tegen de

rijzen.

We kur

we thans

mentatie:

van 1942?

een met

Wat de

looft niet

men weet,

een in al z

stem n

verbinden

tand, en

Leg een

der Geloo

Dan blijkt

veel verde

„want alle

zullen uit

gevoegd ex

in hetwelk

woorden

nog wel as

dit voorbe

ben dan v

wij individ

dan „terug

krijgen”,

2 Heidelberg

of, zooals

titeit dan

Ursinus fr

gemaakt v

meer dan

ver zich

lijkheid n

anders, da

Ursinus be

ding des v

den beken

(praesuppo

identi